

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ Φ.Π.
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ & Φ.Π.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ & Φ.Π.
ΤΜΗΜΑΤΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΔΙΚ/ΤΩΝ
ΑΛΛΑΓΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΔΑΣΓΑΙΩΝ

Ταχ.Δ/ση : Ιπποκράτους 3-5
101 64 Αθήνα
Πληροφορίες: Φλ. Παναγιωτίδου
Τηλέφωνο : 36.17.614
FAX : 36.14.015

Αθήνα, 3-9-1997

Αριθ. Πρωτ: 014 87234/7539

Π.Ρ.Ο.Σ: Δασικές Αρχές
Έδρες τους.

Κ.Ο.Ι.Ν: Γενικούς Γραμματείς
Περιφερειών.
Έδρες τους

ΕΣΩΤ.ΔΙΑΝ: Δ/νσεις και
Τμήματα της Κ.Υ.

Θ Ε Μ Α: Οδηγίες σχετικά με τον χαρακτηρισμό εκτάσεων.

Έχοντας υπόψη:

- α) Τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ.6, 12 έως 14, 38, 74 Ν.998/79.
- β) Το γεγονός ότι μέχρι σήμερα δεν έχει καταρτιστεί δασολογία, με συνέπεια για τον χαρακτηρισμό μίας έκτασης ως δάσους, δασικής ή μή να εξακολουθεί να έχει εφαρμογή η διαδικασία της προσωρινής επίλυσης αμφισβητήσεων του άρθρου 14 Ν.998/79.
- γ) Την σχετική με τα θέματα χαρακτηρισμού νομολογία του Σ.τ.Ε. (απ.4755/95, 2451/93, 2909/91, 3811/87, 1038/88, 3413/89, 2502/91, 688/96, 3561/96, 103/1997 κλπ).

Σας γνωρίζουμε τα εξής:

1) Έννομο συμφέρον για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού μίας έκτασης κατά το άρθρο 14 Ν.998/79 έχει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που έχει ή φέρεται ότι έχει ή προτίθεται να δημιουργήσει έννομη σχέση με την έκταση καθώς και κάθε πολίτης κατά την υποχρέωσή του που απορρέει από τη διάταξη του άρθρου 2 παρ.1 του ν.998/1979 για την προστασία των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων.

2) Σε κάθε περίπτωση που υποβάλλονται αιτήσεις, με τις οποίες φυσικά ή νομικά πρόσωπα ζητούν να πληροποιηθούν σχετικά με το χαρακτήρα μίας έκτασης, η υπηρεσία δια του αρμοδίου κατά τόπο δασάρχη θα προβαίνει στην έκδοση πράξης χαρακτηρισμού σύμφωνα με το άρθρο 14 Ν.998/79. Η ίδια διαδικασία θα ακολουθείται και όταν δημόσια υπηρεσία ή άλλος φορέας ζητά στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του να πληροποιηθεί για το χαρακτήρα μίας έκτασης. Οι έννομες συνέπειες ως προς το χαρακτηρισμό έκτασης, ως δασικής ή μη, επέρχονται μόνο από την τήρηση όλων των διατυπώσεων δημοσιότητας, του ενδιαφερομένου ιδιώτη δυναμένου να επισπεύσει ο ίδιος τις διατυπώσεις δημοσιότητας σε περίπτωση αδυναμίας ή αμέλειας του Δασάρχη και να γνωστοποιήσει τις πράξεις δημοσιότητας στην αρμόδια Δασική Αρχή. (1038/88 ΣΤΕ).

3) Στις πράξεις χαρακτηρισμού, καθώς και στις αποφάσεις των Ε.Ε.Δ.Α. θα αναγράφεται ρητά ότι με τις προκειμένες πράξεις ή αποφάσεις δεν θίγονται εμπράγματα δικαιώματα του Δημοσίου ή των ιδιωτών και ότι αυτές δεν αποτελούν στοιχείο απόδειξης ιδιωτικών εμπραγμάτων δικαιωμάτων.

4) Εκτάσεις που έχουν κριθεί με τη διαδικασία του άρθρου 14 Ν.998/79 μη δασικές δεν κηρύσσονται αναδασωτέες. Στις περιπτώσεις που εκτάσεις, για τις οποίες έχουν εκδοθεί αποφάσεις με τις οποίες κηρύχθηκαν αναδασωτέες λόγω καταστροφής της δασικής βλάστησης από πυρκαγιά, παράνομη εκχέρσωση ή άλλη αιτία κριθούν με τη διαδικασία του άρθρου 14 Ν.998/79 μη δασικές, ανακαλούνται οι σχετικές αποφάσεις αναδάσωσης, εφόσον ανατρέπεται η αιτιολογική τους βάση (ΣΤΕ 3811/1987 και 3413/1989).

5) Στην περίπτωση που η αιτούμενη πράξη χαρακτηρισμού αφορά δάσος ή δασική έκταση που έχει καταστραφεί από πυρκαγιά, παράνομη εκχέρσωση ή άλλη αιτία, στη σχετική πράξη θα αναγράφεται ότι η έκταση χαρακτηρίζεται ως δάσος ή δασική σύμφωνα με τη βλάστηση που έφερε αυτή πριν να καταστραφεί από πυρκαγιά, εκχέρσωση κλπ, όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία της υπηρεσίας (Α/Φ κλπ) και για το λόγο αυτό έχουν εφαρμογή, οι διατάξεις του άρθρου 38 Ν.998/79.

6) Για τον χαρακτηρισμό μίας ασκεπούς χόρτολιβαδικής ή βραχώδους έκτασης κατά το άρθρο 14 Ν.998/79 θα λαμβάνονται υπόψη και τα μορφολογικά στοιχεία των όμορων εκτάσεων, καθώς και της ευρύτερης περιοχής μέσα στην οποία βρίσκεται η έκταση, προκειμένου να τεκμηριωθεί αν η εν λόγω έκταση υπάγεται στην παράγραφο 6 ή στην παρ.3 του άρθρου 3 Ν.998/1979. Τα στοιχεία αυτά θα αναγράφονται ρητά στη σχετική πράξη χαρακτηρισμού.

7) Η κίνηση της διαδικασίας χαρακτηρισμού του άρθρου 14 Ν.998/79 δεν αναστέλλει την λήψη μέτρων προστασίας των εκτάσεων, τις οποίες ο δασάρχης σε πρώτο βαθμό κρίνει ως δασικές.

8) Χαρακτηρισμοί εκτάσεων ως μη δασικών που εμπιέρονται σε δικαστικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων, με τις οποίες κρίνονται εμπράγματα δικαιώματα επί τακτικών αγωγών κυριότητας δεν δεσμεύουν την Διοίκηση. Στις περιπτώσεις αυτές, εφόσον ο αρμόδιος δασάρχης έχει απόλυτα τεκμηριωμένα στοιχεία για το δασικό χαρακτήρα της έκτασης, επιβάλλεται τόσο για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος όσο και για την ασφάλεια των

συναλλαγών, η αυτεπάγγελτη έκδοση πράξης χαρακτηρισμού και η κοινοποίηση της στον κριθέντα ως ιδιοκτήτη.

9) Κατά την 412/1993 απόφαση της Ολομελείας του ΣτΕ, για να θεωρηθεί ότι μία ρυμοτομική ρύθμιση (σχέδια πόλης ή πολεοδομικές μελέτες), εκδοθείσα κατά την πολεοδομική νομοθεσία (Ν.Δ.17-7-23, Ν.1337/1983, εκτελεστικά αυτών διατάγματα κλπ), δεν ισχύει, δεν αρκεί η συνδρομή λόγων που δικαιολογούν ή επιβάλλουν την άρση της, αλλά χρειάζεται η έκδοση αντίθετης διοικητικής πράξης από την αρμόδια αρχή. Αν δεν έχει εκδοθεί τέτοια πράξη, οποιαδήποτε άλλη διοικητική αρχή δεν μπορεί να κρίνει το κύρος των ρυμοτομικών σχεδίων.

Τούτου ὀρθόντος, οι εκτάσεις που περιλαμβάνονται στα ρυμοτομικά σχέδια ευρίσκονται εκτός του πλαισίου δασοπροστασίας, ως υπαγόμενες στο άρθρο 3 παρ.6 εδ.ε του ν.998/79, και συνεπώς δεν ευρίσκουν έρεισμα εφαρμογής οι διατάξεις του δασικού νόμου, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης του άρθρου 177 ν.δ.86/1969.

10) Μετά την αμετάκλητη κρίση εκτάσεων ως μη δασικών, εφόσον η υπηρεσία κατέχει στοιχεία με βάση τα οποία τεκμηριώνονται εμπράγματα δικαιώματα του δημοσίου επί των εκτάσεων αυτών λόγω συγκεκριμένων πράξεων διαχείρισης από μέρους του Δημοσίου ή άλλων δεδομένων, οι εκτάσεις θα παραδίδονται στις προβλεπόμενες από το άρθρο 74 ν.998/79 υπηρεσίες.

Σε περίπτωση όμως που η ιδιοκτησιακή αμφισβήτηση εκ μέρους τρίτων στηρίζεται σε ιδιοκτησιακά έγγραφα και, δεδομένης της αναρμοδιότητας των ΣΔΔ να επληφθούν επί μη δασικών εκτάσεων, η υπηρεσία οφείλει να εισηγηθεί αρμοδίως την έγερση τακτικής αγωγής για την οριστική επίλυση του ιδιοκτησιακού. Στην περίπτωση αυτή και προκειμένου να αποφασιστεί η έγερση ή όχι τακτικής αγωγής, η πρόταση του Δασαρχείου, ιεραρχικά υποβαλλόμενη, θα πρέπει να συνοδεύεται και με το αποδεικτικό υλικό από το οποίο θα πιθανολογείται η υπέρ του Δημοσίου έκβαση της δίκης.

Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχουν ικανά στοιχεία για την έγερση τακτικής αγωγής, η υπηρεσία θα ενημερώνει με έγγραφο της την οικεία Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών ότι η εν λόγω έκταση τέθηκε με τη διαδικασία του άρθρου 1 ν.998/79 εκτός του πλαισίου προστασίας του δασικού νόμου και συνεπώς διέπεται ως προς τη διερεύνηση τυχόν εμπραγμάτων δικαιωμάτων του δημοσίου από την περί δημοσίων κτημάτων νομοθεσία, η εφαρμογή της οποίας ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητά της.

11) Τέλος σε ό,τι αφορά τα κληροτεμάχια που δεν εκχερσώθηκαν και ζητείται τώρα η εκχέρσωσή τους:

α) Εάν μεν καλύπτονται σε ποσοστό τουλάχιστον 15% από τα κατονομαζόμενα στη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 15 ν.1734/87 δασοπονικά είδη, παραμένουν ως δάση και διαχειρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Σημειώνεται ότι στην παραπάνω δέσμευση υπάγονται μόνο τα μέρη του κληροτεμαχίου που φέρουν την ως άνω βλάστηση, τροποποιημένης, ως προς το σημείο αυτό της υπ' αριθμ.653/27.1.1988 ερμηνευτικής εγκυκλίου μας.

β) Εάν δεν συντρέχει η παραπάνω προϋπόθεση, αλλά συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ.2Αα του άρθρου 13 ν.1734/87, τα κληροτεμάχια

2-

αποδίδονται σε γεωργική χρήση μη επιτρεπομένης της περαιτέρω αλλαγής της χρήσης τους για την προστασία της κατάλληλης για γεωργική εκμετάλλευση γης.

γ) Εάν όμως δεν συντρέχει ούτε και αυτή η προϋπόθεση τότε κατά τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 75, που διατηρήθηκε σε ισχύ, μπορούν να εκχερσωθούν, εφόσον κριθεί αρμοδίως ότι δεν συντρέχει λόγος κηρύξεώς τους ως αναδασωτέων.

Η 80300/4928/5.8.91 Ε.Δ., καθώς και οποιοδήποτε άλλη απόφαση ή έγγραφό μας που έρχεται σε αντίθεση με την παρούσα, καταργείται.

Οι Διευθύνσεις Δασών Περιφέρειας και νομών παρακαλούνται να κοινοποιήσουν εν αντιγράφω το παρόν στις Α/βθμίες και Β/θμίες Ε.Ε.Δ.Α.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ

Γ. Τζαντίδουλος

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ